

Escoltes i oients

Si el castellà experimentés la influència del català talment com el català experimenta la del castellà, qui sap si molts, d'un *escolta* —qui practica l'escoltisme—, en dirien un «escucha» i, paral·lelament, del mateix *escoltisme*, en dirien «escuchismo». Aquest fet, purament hipotètic, faria esgarriar qualsevol persona amb una mica de sensibilitat lingüística. Però, com hem dit —i com tothom sap—, la influència actua en sentit contrari i la conseqüència és que no ens sabem estar d'usar el mot *escolta* adaptant-nos servilment a l'ús que el castellà fa del seu mot «escucha». Ens referim, d'una manera concreta, als significats i a l'aplicació que aquest darrer mot té en el llenguatge de la radiodifusió.

Com a nom de designació personal *escolta* té el sentit tradicional de «persona que, situada en un lloc convenient, escolta, per tal de reportar-ho, allò que es diu, especialment l'enemic», i el més modern de «practicant de l'escoltisme», que és avui el més usual. I no hauria d'ésser usat, al nostre entendre, per a designar els qui escolten un programa radiofònic, talment com no el fem pas servir per a la designació dels qui escolten una conferència o un orador. El fet que el verb *oir* hagi esdevingut desuet no priva que s'hagin mantingut plenament vàlides algunes de les formes

que en provenen, com són *oidor* i *oient*, que són les que creiem més adequades per a designar els qui escolten una conferència, un discurs, un concert o un programa de ràdio, i malgrat que es reconeix que *oient* ens ha pervingut a través del castellà, com indica el Diccionari Fabra, ens sembla avui la més normal i la que recomanariem que s'adoptés sense reserves, tal com fa el mateix Fabra: *primera part d'un discurs que té per objecte / preparar l'atenció, la benevolència, dels oients* (DGLC, «exordi»). I, conseqüentment, designant l'oient específic de programes de ràdio, disposem dels composts *radiooient* i *radiooidor*, que són els admesos per la Gran Enciclopèdia Catalana.

Quant a l'ús del mot *escolta* designant l'acció d'escoltar, és cert que el Diccionari Fabra li reconeix aquest valor, però referit més aviat a aquesta acció per part de qui està a l'aguait, de qui realitza un acte furtiu; i el seu ús resulta certament detonant i artificios en frases del llenguatge radiofònic com «Si romanen en la nostra escolta» o «Els agraïm la seva escolta», que poden ésser avantatjosament substituïdes amb solucions com *Si continuen escoltant-nos*, *Els agraïm la seva atenció* (o *l'atenció d'haver-nos escoltat*), etc.

Albert Jané